

## Akcja Bollwerk, czyli o poznańskich bohaterach



W tym roku obchodziliśmy 71. rocznicę Akcji Bollwerk - największego i najbardziej spektakularnego ataku ruchu oporu w Wielkopolsce w czasie II wojny światowej. W nocy z 20 na 21 lutego 1942 roku dwunastoosobowy oddział podpalił niemieckie magazyny żywności, broni i umundurowania znajdujące się w porcie nad Wartą. W wyniku tej akcji armia niemiecka poniosła ogromne straty, gdyż spłonęło zaopatrzenie dla wojska niezbędne na froncie wschodnim w czasie srogiej zimy. 22 lutego o godzinie 10.00 aula naszej Szkoły wypełniła się po brzegi znakomitymi gośćmi przybyłymi na obchody rocznicy tego zdarzenia. Goście, Dyrekcja Szkoły, grono pedagogiczne oraz uczniowie wysłuchali wykładu pani Aleksandry Pietrowicz z poznańskiego IPN na temat Wielkopolskiego Kierownictwa Związku Odwetu i akcji Bollwerk, a następnie obejrzeli uroczystą akademię. Grupa uczennic z klas V b i VI b recytowała dawną i wspólną patriotyczną, usłyszeliśmy również piosenki odśpiewane przez uczniów naszej Szkoły. Szczególnie wzruszające było wykonanie przez Natalię (VI b) i Pawła (VI a) piosenki K. Klenczona *Biały krzyż*.

Występ nagrodzony został gromkimi brawami.

RSSI

### W tym numerze:

Wywiad z jednym z żołnierzy AK. Opowie nam o tym zdarzeniu i o paru innych historiach ze swego życia. Zapraszamy do lektury.

**Czyt. str. 2**

Opowiemy o Akcji Bollwerk. Czym jest? Na czym polegała? Odpowiemy na wiele pytań. Tak mało ludzi wie, a tak wiele znaczy dla nas to wydarzenie.

**Czyt. str. 3**

### Dlaczego warto o niej pamiętać?

1. Ci ludzie zrobili to dla nas, dla Polski....
2. Gdyby nie to wydarzenie, nie wiadomo czy Polska byłaby wolna.
3. Ci ludzie są już osobami w podeszłym wieku, składajmy im hołd.
4. Uczniowie naszej szkoły i nauczyciele bardzo poważnie traktują to zdarzenie. Ty też zacznij!

Moja mama bardzo interesuje się takimi wydarzeniami. Kiedyś, gdy jechałam tramwajem, zobaczyłam pana w podeszłym wieku, trzymał się on za poręcz. Spojrzałam na jego rękę, a na niej miał wytatuowany numer obozu z Auschwitz. Zrobiło mi się przykro, od razu pomyślałam o Akcji Bollwerk, o Powstaniu Wielkopolskim. Zastanawiałam się, ile Ci ludzie przeżyli, ile się nacierpieli za wolną ojczyznę.... Nie wszyscy z mojej rodziny wiedzieli, co to jest

Akcja Bollwerk, ale teraz już wiedzą.

Roksana Czyż 5B

Akcja Bollwerk jest dla mnie bardzo ważna, ponieważ jest zapomnianą akcją, która rozegrała się niedaleko mojego miejsca zamieszkania. Gdyby nie ta akcja, to może nadal bylibyśmy skazywani na śmierć za zaśpiewanie „Mazurka Dąbrowskiego”

Julia Wasiela 5B

### Co jeszcze w tym numerze?...

Wyniki sondy przeprowadzonej przez nasze redaktorki, na której pytania odpowiedzi udzielili uczniowie. Dziewczyny zadały pytanie: *Czy wiesz co to jest Akcja Bollwerk?* oraz: *Co sądzisz o występie rówieśników?* Również w tym numerze wywiad z Natalią Przybylską - główną wokalistką na Akademii.

**Wyniki tej sondy i wywiad na str. 3**

Fotoreportaż z dnia 22 lutego. Opowiemy o tym na dwa różne sposoby...

**(..), „Nie trwóżmy się, że nas mało, którzy idziemy za chwałą. Bo zawsze nie tłumem siła, ale wolna ręka biła!” (...)**

Franciszek Karpiński

**Czyt. str. 4**

# Rozmowa redakcji "Czterdziestka" do góry nogami.

22 lutego w naszej szkole gościliśmy bohaterów z Armii Krajowej. Ci ludzie są niezwykli. Przyszli do naszej szkoły, aby wspominać tych, którzy polegli podczas Akcji Bollwerk. To byli ich koledzy z pracy, przyjaciele, rodzina...

Każdy z nich miałby do opowiedzenia inną historię o swoim życiu przed wojną i po niej.

Nasza redakcja postanowiła porozmawiać z Wojciechem Bociańskim wiceprezesem Środowiska „Pałac” Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej. Ten człowiek nie miał dużo wspólnego z całą akcją, ale co roku prowadzi uroczystość przy pomniku ku czci Bohaterów Akcji Bollwerk. Dla niego jest to ważne wydarzenie.

**Pan Wojciech Bociański otwarcie rozmawiał z nami o swoich losach przed wojną i po niej.**

**Skąd pan pochodzi?**

Moje rodzinne miasto to Pleszew. Mała miejscowość niedaleko Poznania.

**Ile miał pan lat, gdy wybuchła wojna?**

Byłem bardzo młody. Miałem wtedy 12 lat.

**Czy uczestniczył pan w spotkaniach konspiracyjnych?**

Mój ojciec był członkiem Związku Walki Zbrojnej, dlatego w moim domu na przedmieściu odbywały się tajne spotkania.



Jako młody chłopak miałem za zadanie stać na czatach, w przypadku nieoczekiwanych gości, czy policyjnej kontroli.

**W jakich akcjach brał pan udział?**

W roku 1943 akowcy przywozili do Pleszewa alianckie zrzućy (miny, amunicje, opatrunki). Moim obowiązkiem było odpowiednio je zabezpieczyć. Były one wykorzystane do walki z wojskami

niemieckimi pod koniec wojny.  
**Jak potoczyły się pana losy po wojnie?**

Po wojnie chciałem wstąpić do wojska, jednak nie przyjęli mnie. Argumentowali to tym, że jestem

bratankiem płk Wojska Polskiego, powstańca wielkopolskiego Ludwika Bociańskiego. W tych okolicznościach skończyłem technikum mechaniczne i rozpocząłem pracę

w fabryce wagonów.  
**Czy często wspomina pan czasy wojny?**

Tak, dlatego zależy mi na uczestnictwie w takich uroczystościach jak wspomnienie Akcji Bollwerk.

Rozmawiała Julia Wasieła.

## Ludwik Bociański

**„Walczy się do końca, o wszystko!”**



**Kim był Ludwik Bociański?**

(wuj Wojciecha Bociańskiego)

W 1914 powołany do wojska niemieckiego, służył jako podporucznik artylerii na froncie zachodnim, był ranny pod Verdun, został też odznaczony i kilkakrotnie awansowany. W sierpniu 1917 z

powodu choroby trafił do szpitala i nie powrócił już na front, pełnił służbę w Wielkopolsce. Był członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej zaboru pruskiego. Był jednym z głównych organizatorów konspiracji powstańczej w Wielkopolsce. Od początku wzięty czynny udział w powstaniu, najpierw w Poznaniu, a następnie na południu Poznańskiego,

Walcząc na czele zorganizowanego przez siebie batalionu strzelców pleszewskich, z którym m.in. wyzwolił Ostrów Wielkopolski. W wyborach w listopadzie 1930 został wybrany posłem na Sejm III kadencji z okręgu wyborczego nr 37 (Ostrów Wielkopolski), jednak już w styczniu 1931 zrezygnował z



mandatu poselskiego. Bardzo często i ciepło wspomniany przez Pana Wojciecha Bociańskiego.

źródło „Wikipedia”

Tak niewiele o niej wiemy, a tak dużo znaczy... Akcja Bollwerk

# Coroczna, chyba najważniejsza lekcja historii...

## Akcja Bollwerk to...

W wyniku klęski militarnej Polski we wrześniu 1939r. część jej terytorium znalazło się pod okupacją Rzeszy Niemieckiej. Na terenie okupowanego kraju powstały struktury państwowe podległe władzom RP na uchodźstwie, tworząc Polskie Państwo Podziemne, którego częścią był m.in. Związek Walki Zbrojnej - Armia Krajowa. Okręg Poznański ZWZ AK działał na terenie szczególnie niebezpiecznym i niesprzyjającym prowadzeniu walki konspiracyjnej. Wielkopolska została bowiem bezpośrednio



wcielona do III Rzeszy, stając się częścią tzw. Kraju Warty. Największą akcją Oddziału Dywersji Bojowej było spalenie całego kompleksu magazynowego portu rzeczno-jez. w Poznaniu w nocy z 20 na 21 lutego 1942 r. Akcja ta została przygotowana i

przeprowadzona na rozkaz Naczelnego Wodza gen. Władysława Sikorskiego. Wzięli w niej udział żołnierze AK i kilku mieszkańców Chwaliszewa. Celem akcji pod pseudonimem Bollwerk było przede

wszystkim zniszczenie zgromadzonych tam zapasów (kompletów ogumienia dla pojazdów bojowych, broni, żywności, a także wielkiej ilości koców i ciepłej odzieży) dla żołnierzy niemieckich walczących na froncie wschodnim. Ważnym



elementem planu było upozorowanie przypadkowego zapłonu, tak by policja niemiecka nie miała podstaw do podejrzenia o sabotaż. Akcja powiodła się, magazyny spłonęły, jednak już wiosną 1942 r. doszło do masowych

aresztowań, które objęły wówczas 175 żołnierzy w Poznaniu i Gnieźnie. Członków akcji po brutalnych przesłuchaniach skazano na śmierć w więzieniu przy ul. Młyńskiej w Poznaniu 16 grudnia 1943r.

RSSI



## Rozmowa redakcji z Natalią Przybylską - wokalistką występującą podczas akademii

1. Co czułaś przed występem?  
**N:1. Czułam straszne motylki w brzuchu, bałam się.. Myślałam, że zemdleję na scenie.. Ale jak już weszłam na scenę, to było o wiele lepiej, byłam pewna siebie**  
2. Czy to, że wystąpiłaś w tym patriotycznym występie przybliżyło Ci, co to jest Akcja Bollwerk?  
**N:Myślę, że na pewno przybliżyło. Dopiero na tej 71. rocznicy zrozumiałam, co się tam stało.. O co oni walczyli.**  
3.Od kiedy śpiewasz?  
**N::Zaczęłam śpiewać w**

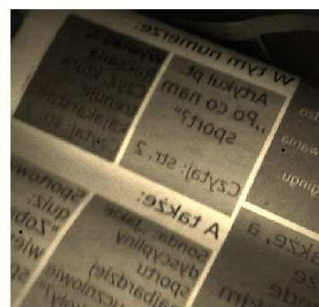
**wakacje, ale to było jeszcze takie zabawy, teraz robię to, bo to moja pasja**  
4.Wolisz śpiewać czy tańczyć?  
**N:To trudny wybór, bo tańczę pięć lat, a śpiewam od siedmiu miesięcy.. To i to jest moją pasją, więc wybieram obydwie.**  
5.Czy są jakieś słowa, które opisują uczestników Akcji Bollwerk w twoim mniemaniu?  
**N:Odważni, honorowi.**

## Sonda szkolna nr 1

1.Czy wiesz co to jest Akcja Bollwerk?

a)Tak, wiem.  
**b)Teraz już tak, ale wcześniej nie wiedziałam i moi rodzice też nie. Po występie koleżanek się dowiedziałam.**  
c)Nie mam zielonego pojęcia.

2.Co myślisz o



występie rówieśników?

**a) Uważam, iż było to zachwycające i poważne wystąpienie.**  
b) Było fajne.  
c) Trochę nudne

# Wyjątkowy dzień w roku dla naszej Szkoły: 22 lutego

## Czterdziestka zawsze pamięta...

### Z powagą i szacunkiem wobec symboli narodowych...



Żaden z gości specjalnych nie miał wątpliwości, co ma zrobić podczas wykonywania hymnu narodowego. Jak widać na zdjęciu, stoją z powagą, wsłuchując się z szacunkiem w słowa i melodię *Mazurek Dąbrowskiego*. Dla nas zaśpiewanie hymnu w obecności takich ludzi jak oni miało bardzo duże znaczenie, Kłaniamy się przed takimi ludźmi i dziękujemy, że możemy być tak blisko nich. A czy Ty wiesz, jak należy zachować się podczas wykonywania hymnu narodowego?



Ciekawostka:  
*Rota również pełniła przed laty funkcję polskiego hymnu narodowego.*

### Towarzyszyły nam patriotyczne wiersze

„(...) Gdy myślę -  
Ojczyzna, by zamknąć ją w  
sobie jak skarb. Pytam  
wciąż, jak go pomnożyć,  
jak poszerzyć tę  
przestrzeń, którą  
wyoehnia”

Andrzej Jawień

„(...) Gdy wojna się  
ustatkuje, naród wieńce  
nam gotuje. Wieńce za  
pocziwe bliźny,  
odebrane dla ojczyzny.”

Franciszek Karpiński

**Pomnik Akcji Bollwerk** -  
pomnik upamiętniający jeden z  
ważniejszych aktów  
walki z Niemcami w  
czasie II wojny  
światowej. Pomnik  
znajduje się w  
Poznaniu przy ul.  
Estkowskiego, na  
terenie dawnego portu  
rzecznego nad Wartą.

w pobliżu ul.  
Szyperskiej (nieдалeko  
naszej szkoły). Pomnik  
składa się z sześciu  
bloków granitowych,  
ułożonych poziomo,  
jeden na drugim, na  
niewysokim cokole. Od  
frontu przymocowana  
jest do nich brązowa  
tablica pamiątkowa w  
kształcie płomienia z  
orłem i symbolem Polski

Walczącej. Monument  
upamiętnia bohaterów,  
którzy spalili niemieckie  
magazyny prowiantu i  
umundurowania na  
terenie portu.  
Odpowiadał za to 12-  
osobowy oddział AK i  
pięciu mieszkańców  
Chwaliszewa. Większość  
z nich zginęła później,  
zamordowana przez  
Gestapo.

„(...) Polska to nasza  
droga przez ogrody,  
przez skał krawędzie i  
brzezi wzburzone.  
To droga w nas  
samych.!”

Andrzej Zaniewski

„Ojczyzna to kraj  
dzieciństwa miejsce  
urodzenie to jest ta mała  
nabliższa, ojczyzna.  
Miasto, miasteczko, wieś,  
ulica, dom, podwórko,  
pierwsza miłość!(...)”

Tadeusz Różewicz,,

„(...)Choć jej granice  
znajdziesz na mapach,  
ale o treści co je  
wypełnia, powie Ci  
tylko księżyc pełnia. I  
mgła nad łąką i liści  
zapach.”

Antoni Słonimski

„(...) Listek upadnie w  
strumień, a już serce  
rozumie. Zamyśli się  
wypowie, a co w sercu  
to w mowie(...)”

Konstanty Ildefons  
Gałczyński



### Sonda szkolna nr 2

1. Czy wiesz kto to  
jest AKowiec?

**a) Dowiedziałem  
się dopiero,  
kiedy  
zobaczyłem  
gości podczas  
występu.**

**b) Nie wiem i nie  
chę wiedzieć**

**c) Jest to ktoś  
związany z budową  
domów.**

2. Czy na występie  
powinno się:

**a) Bawić, śmiać**

**b) Stać grzecznie  
na baczność i  
zachowywać się  
dostojnie po  
komendzie  
„Baczność”**

**c) Chodzić po  
miejscu, gdzie są  
wszyscy  
zgrupowani i  
popychać się ze  
znajomymi.**